ECLI:LV:AT:2021:1122.SKA133621.5.L
Nr. 680072621, SKA-1336/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 22.novembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas /pers. A/ blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 28.septembra lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pieteicējas pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Jelgavas pilsētas domei tiktu uzdots novērst patvaļīgās būvniecības radītās sekas/adrese A/un /adrese B/, Jelgavā.

[2] Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 28.septembra lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[2.1] Pieteicēja vērsās Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijā ar iesniegumu, kurā lūgts demontēt patvaļīgi uzbūvētās garāžas /adrese A/ un /adrese B/, Jelgavā (turpmāk – garāžas). Ar Jelgavas pilsētas pašvaldības administrācijas Būvvaldes (turpmāk – būvvalde) 2021.gada 24.marta vēstuli Nr. 2-35.1/575 pieteicēja informēta, ka būvvaldei nav pamata izskatīt jautājumu par zemesgrāmatā reģistrētu garāžu demontāžu, turklāt iestādei nav jāpārvērtē vairāk kā pirms divdesmit gadiem veiktas būvniecības tiesiskums.

Pieteicējas mērķis, vēršoties tiesā, ir panākt, lai tiktu nojauktas trešajām personām piederošās garāžas. Pieteicēja norāda, ka minētās garāžas ir uzbūvētas patvaļīgi, savukārt pieteikuma papildinājos norāda, ka garāžas to tehniskā stāvokļa dēļ ir kļuvušas bīstamas.

[2.2] Pieteicējas norādītie apstākļi pastāvējuši jau no brīža, kad pieteicēja ieguvusi viņai piederošo īpašumu, taču iestādē saistībā ar, pieteicējas ieskatā, patvaļīgo būvniecību viņa vērsās vien 2021.gadā.

Tas, ka ir pagājis tik ilgs laiks, liek apšaubīt pieteicējas tiesību aizskārumu. Arī pati pieteicēja nenorāda pamatotus iemeslus, kāpēc nevērsās iestādē ātrāk. Brīdis, kad apstiprinājušās pieteicējas bažas par patvaļīgu būvniecību, nemaina faktu, ka tā ir pastāvējusi jau ilgu laiku pirms tam. Personai jārīkojas labā ticībā un savu tiesību aizsardzībā jābūt aktīvai ne tikai tad, kad apstiprinās pārkāpums, bet arī visu to laika posmu, kad ir izjustas neērtības, aizskārums, piemēram, savlaicīgi noskaidrojot lietas apstākļus.

[2.3] Pieteicējas izvirzītie argumenti par subjektīvo tiesību aizskārumu (par piekļuvi garāžām caur īpašumu, uz kura atrodas pieteicējai piederošie dzīvokļi, nespēju pabeigt žoga izbūvi, pieteicējas īpašuma tirgus vērtības samazināšanos) neliecina par tik būtisku aizskāruma esību, lai par to uzsāktu strīdu attiecībā uz tādas būvniecības tiesiskumu, kura veikta jau vairāk kā pirms 40 gadiem, kā arī ir pieņemta ekspluatācijā un ierakstīta zemesgrāmatā.

Jautājumi par kaimiņu savstarpējo īpašumu aizskārumu ir risināmi civilprocesuālā kārtībā. Līdz ar to secināms, ka nav konstatējamas pieteicējas subjektīvās tiesības iesniegt tiesā šādu pieteikumu.

[2.4] Pieteicēja norāda, ka strīdus garāžas tehniskā stāvokļa dēļ kļuvušas bīstamas un apdraud sabiedrības drošību, kā arī negatīvi ietekmē ainavu pilsētā.

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas redzams, ka ar Administratīvās apgabaltiesas 2019.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr. A420166518 noraidīts /pers. B/ pieteikums par pienākuma uzlikšanu Jelgavas pilsētas domei izdot administratīvo aktu, ar kuru tiktu uzdots nojaukt garāžas.

Ņemot vērā, ka gan pieteicējas pieteikums, gan pieteikums lietā Nr. A420166518 pamatoti ar tādu pašu vides aizsardzības interešu aizskārumu, secināms, ka argumenti par strīdus garāžu tehnisko stāvokli jau ir novērtēti ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu un no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav secināms, ka apstākļi ir mainījušies tādējādi, ka varētu būt pamats pieteikuma apmierināšanai. Līdz ar to secināms, ka pieteikums ir acīmredzami nepamatots (noraidāms pēc būtības), tāpēc tā pieņemšana arī šajā daļā ir atsakāma.

[2.5] Saistībā ar pieteicējas iebildumiem par iestādes atbildi attiecībā uz būvatļaujas, saskaņā ar kuru notikusi strīdus garāžu būvniecība, izsniegšanu norādāms, ka minētais lūgums izsniegt vai uzrādīt pierādījumu administratīvajā lietā skatāms kopsakarā ar pamatprasījumu lietā, proti, prasījumu nojaukt strīdus garāžas. Ņemot vērā, ka pieteicējas pieteikumu ir atsakāms pieņemt, nav pamata skatīt jautājumu par pierādījumu izsniegšanu vai uzrādīšanu lietā.

[3] Pieteicēja par minēto tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību, norādot turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Dzīvokļu mājā, kas atrodas /adrese C/, Jelgavā, pieteicēja dzīvo jau no 1975.gada. Lietas materiālos ir 1973.gada inventarizācijas plāns, no kura redzams, ka garāžas piekrīt ēkai /adrese C/. Līdz ar to tiesa nepamatoti norāda, ka garāžas ir kaimiņu īpašums.

[3.2] Tiesa nav izskatījusi pieteicējas pieteikumu. Garāžu īpašnieki ir reģistrējuši īpašumu blakus pieteicējas īpašumam, neievērojot Civillikumā noteiktos trīs metrus, tādējādi garāžu īpašnieki tīši demolē pieteicējai piederošo īpašumu, tostarp apdraud mājas īpašnieku dzīvību, radot neciešamus dzīves apstākļus. Līdz ar to tiesa ir pārkāpusi pieteicējas Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92., 93. un 96.pantā nostiprinātās tiesības.

[3.3] Garāžas pasliktina vides arhitektonisko kvalitāti, līdz ar to pašvaldībai ir pienākums tās nojaukt saskaņā ar Senāta atziņām lietās Nr. SKA-40/2016, Nr. SKA-38/2017 un Nr. SKA?1403/2019.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu senatoru kolēģija var pieņemt vienbalsīgu lēmumu par atteikšanos izskatīt blakus sūdzību, ja tā ir acīmredzami nepamatota.

Pārbaudot pārsūdzēto lēmumu, blakus sūdzību un lietas materiālus, senatoru kolēģija atzīst par pareizu Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumā secināto, savukārt pieteicējas blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota.

[5] No lietas materiāliem konstatējams, ka garāžas uzbūvētas 20.gadsimta septiņdesmitajos gados un pieņemtas ekspluatācijā attiecīgi 1996.gadā un 2006.gadā. Pieteicējai pieder divi dzīvokļu īpašumi /adrese C/, Jelgavā. Saskaņā ar zemesgrāmatas ierakstiem pieteicējas īpašumtiesības ierakstītas zemesgrāmatā 2008.gada 1.decembrī un 2012.gada 3.maijā. Līdz ar to pieteicējas norādītie apstākļi pastāvējuši jau no brīža, kad pieteicēja ieguvusi

viņai piederošo īpašumu, taču pieteicēja vērsās iestādē par sev interesējošo jautājumu vien 2021.gadā. Nav izprotama situācija, kur tiesību aizskārumu persona sāk izjust tikai pēc ilga laika posma no brīža, kad iestājušies visi apstākļi, kas šo aizskārumu radījuši. Tādējādi pirmās instances tiesas tiesnesis pareizi norādīja, ka pieteicējas izvirzītie argumenti par subjektīvo tiesību aizskārumu neliecina par tik būtisku aizskāruma esību, lai par to uzsāktu strīdu pēc tik ilga laika pēc garāžu būvniecības.

Tāpat pirmās instances tiesas tiesnesis pamatoti konstatēja, ka jautājums par garāžu nojaukšanu tehniskā stāvokļa dēļ jau ir izvērtēts ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu un no pieteicējas pieteikuma, tam pievienotajiem dokumentiem un blakus sūdzības nav secināms, ka apstākļi būtu mainījušies. Līdz ar to tiesnesis pamatoti secināja, ka šajā daļā pieteikuma izskatīšana atsakāma, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.[1]panta pirmo daļu (acīmredzami nepamatots pieteikums).

Pieteicēja blakus sūdzībā vien norāda uz to, ka tiesa esot pārkāpusi pieteicējas Satversmē garantētās tiesības, taču nav norādījusi, kuri pieteicējas argumenti nav izvērtēti tiesneša lēmumā, tāpat blakus sūdzībā nav norādīts, kā tieši ir izpaudies konkrēto normu pārkāpums. Senatoru kolēģija nekonstatē Satversmes 92., 93. un 96.panta pārkāpumu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2021.gada 28.septembra lēmumu.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senators A. Guļāns Senatore D. Mita